

Tid och plats 2017-12-04, Gräddhyllans Lantcafé, 10:00 – 11.35

Tjänstgörande

Ledamöter

Tommy Andersson (KD), ordförande
Elijah Hamilton (KD)
Harald Takvam (KD)
Lisa Karlsson (S)
Jonny Nilsson (S)

Ersättare

Lars-Åke Svensson (C)
Lars Lindberg (S)

Övriga

närvarande

Laszlo Harmath, bygglovshandläggare
Madeleine Nilsson, miljö- och hälsoskyddsinspektör
Ylva Zimmerbäck, miljö- och hälsoskyddsinspektör
Åsa Larsson, miljö- och hälsoskyddsinspektör
John Karlsson,

Justerare

Lisa Karlsson

**Datum för
justering**

2017-12-06

Paragrafer: 99-112

Underskrifter

Sekreterare

Maritha Karlsson

Ordförande

Tommy Andersson

Justerare

Lisa Karlsson

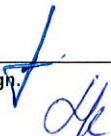
Anslag om justering

Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.

Organ	Miljö- och byggnadsnämnden		
Sammanträdesdatum	2017-12-04		
Datum då anslaget sätts upp	2017-12-07	Datum då anslaget tas ned:	2017-12-28
Förvaringsplats för protokollet	Miljö- och byggenheten		

Underskrift

Maritha Karlsson

Ärendeförteckning

	Val av justerare	
§ 99	Godkännande av dagordning	4
§ 100	Uppföljning av genomförd tillsyn och tillsynsplan 2017	5
§ 101	Riktlinjer och avgifter för bygglov för solenergianläggningar i Markaryds kommun	6 - 9
§ 102	Ansökan om bygglov för nybyggnad av flerbostadshus och parkering, Snapphanen 12	10 - 11
§ 103	Beslut om byggsanktionsavgift för ibruktagande innan slutbesked, Alen 5	12 - 13
§ 104	Yttrande till Mark- och miljööverdomstolen beträffande olovligen uppförande av mur, Skölden 2	14 - 16
§ 105	Yttrande till Mark- och miljödomstolen beträffande olovligen uppförande av mur, Skölden 3	17 - 19
§ 106	Förslag till överklagan om vite, Skölden 3	20 - 23
§ 107	Förslag till överklagan om vite, Skölden 2	24 - 27
§ 108	Ansökan om rivningslov för garagebyggnad och bygglov för uppförande av ny garagebyggnad, Kannan 1	28 - 29
§ 109	Ansökan om periodiskt tidsbegränsat bygglov för uppställning av paviljong, Skomakaren 9	30 - 31
§ 110	Miljö- och byggnadsnämndens prognos efter november månad 2017	32
§ 111	Delegeringsbeslut	33
§ 112	För kännedom	34
	Övrigt	

Protokoll

Miljö- och byggnadsnämnden

2017-12-04

MBN § 99**Godkännande av dagordning**

Dnr Ärendenummer..

Beslut

Ärende nr 12: Återtagning av bygglovsansökan, Nordan 12, tas bort från dagordningen.

Dagens sammanträde

Ordförande föreslår att ärende nr 12: Återtagning av bygglovsansökan, Nordan 12, tas bort från dagordningen.

Justerandes sign.

Utdragsbestyrkande

1

Protokoll

Miljö- och byggnadsnämnden

2017-12-04

MBN § 100

Uppföljning av genomförd tillsyn och tillsynsplan 2017

Dnr 2017/142.

Beslut

Miljö- och byggnadsnämnden tar del av sammanställning och uppföljning av tillsyn miljö, hälsa och livs 2017 och lägger den till handlingarna.

Bakgrund och sammanfattning

I miljötillsynsförordningen finns krav på att en tillsynsplan ska upprättas årligen och omfatta myndighetens ansvarsområden. Tillsynsplanen ska grundas på enhetens behovsutredning samt register över tillsynsobjekt som kräver återkommande tillsyn. Den myndighet som genomför offentlig kontroll på livsmedelsanläggningar kan upprätta en kontrollplan som bland annat kan beskriva målen för kontrollen, ansvarsfördelning, resurser, prioriteringar m.m.

Miljö- och byggnadsnämnden antog 2017-06-12, § 52, tillsynsplan 2017 inom miljöbalkens och livsmedelslagens områden.

Miljö- och byggnadsnämnden har i samband med årets sista sammanträde i december begärt en uppföljning av genomförd tillsyn. En sammanställning har tagits fram av miljö- och hälsoskyddsinspektörerna och föreligger i ärendet.

Dagens sammanträde

Nämnden ställer sig positiva till det arbete och den sammanställning miljö- och hälsoskyddsinspektörerna redovisar som underlag i ärendet.

Nämnden noterar också att tillsynen av B-objekt, som under hösten lämnats över till Länsstyrelsen, inte genomfördes under 2015 vilket är skälet till återtagandet. I övrigt har tillsynen fungerat fullt ut.

I januari kommer nämnden att få en redovisning kring extern uppföljning av behovsutredning och tillsynsplaner. Samtidigt sker också en genomgång av miljö- och byggnadsnämndens taxor och avgifter.

Efter handläggarnas redovisning och nämndens diskussion beslutar nämnden lägga sammanställningen till handlingarna.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2017-11-24 samt sammanställning tillsyn 2017 miljö hälsa livs

Justerandes sign.

Utdragsbestyrkande

1

Protokoll

Miljö- och byggnadsnämnden

2017-12-04

MBN § 101

Riktlinjer för bygglov för solenergianläggningar i Markaryds kommun

Dnr 2017/253.206

Beslut

Miljö- och byggnadsnämnden beslutar att

- efterskänka bygglovsavgiften för solenergianläggningar om högst 40 kvm för eget bruk som avser en- och tvåbostadshus som ett sätt att stötta ett mer hållbart byggande och produktion av förnyelsebar energi, och att
- solenergianläggningen inte får ej sticka ut utanför taket samt placeras längs med takfallet (takets lutning) utan att påverka byggnadens höjd nämnvärt.

Med dessa villkor fastställs nya riktlinjer för solenergianläggningar i Markaryds kommun att gälla från 2017-12-04. Därmed upphör tidigare beslutade riktlinjer MBN 2014-02-17.

Förutsättningar knutna till beslutet preciseras under rubriken Bakgrund och sammanfattning.

Bakgrund och sammanfattning

Markaryds kommun strävar efter att öka andelen förnyelsebar lokal energi- och elproduktion.

Det har vid handläggning framkommit förfrågan från allmänheten vid upprepade tillfällen om bygglovspliktens utsträckning för solenergianläggningar.

Ett fullt upphävande av lovplikten bedöms inte vara lämplig då inverkan av en solenergianläggning många gånger kan verka störande för närboende. Bygglovsavgiften är sedan tidigare beslut från Miljö- och byggnadsnämnden § 21 från 2014 efterskänkt för solcells- och solvärmeanläggningar för eget bruk som en gest från Markaryds kommuns sida att stötta ett mer hållbart byggande.

Med begreppet solenergianläggningar menas både solfångare som värmer varmvatten, och solceller som producerar el. En solfångaranläggning för ett enbostadshus är vanligtvis 8-12 kvm och en solcellsanläggning 20-40 kvm.

Justerandes sign.

Utdragsbestyrkande

1

En solenergianläggning som monteras på husets fasad eller tak inom detaljplanelagt område kräver bygglov om det är en solfångaranläggning om högst 12 kvm eller en solcellsanläggning om högst 40 kvm, eftersom byggnadens yttre påverkas avsevärt.

Miljö- och byggnadsnämnden anser inte att en solenergianläggning väsentligt ändrar byggnadens eller områdets karaktär och bygglov krävs därför inte om solenergianläggningen:

1. har en yta som inte överstiger 40 kvm,
2. ej sticker ut utanför taket samt placeras längs med takfallet (takets lutning) utan att påverka byggnadens höjd nämnvärt,
3. inte strider mot några regler i plan- och bygglagen (2010:900), PBL eller Boverkets byggregler (BBR).

En del byggnader kan vara av kulturminnesvärde eller vara q-märkta. Då krävs det alltid bygglov oavsett om byggnaden klarar ovanstående krav.

Solenergianläggningen ska inte kräva bygglov om den placeras på en bygglovsfri byggnad exempelvis en friggebod eller ett attefallshus eller på ett bygglovsbefriat skärmtak och så länge inte utformningen påverkar villkoren för de bygglovsbefriade åtgärderna, dvs. inte påverkar höjd eller storlek i den omfattning att den inte längre kan räknas som en bygglovsbefriad byggnad.

För enklare installationer kan beslut om startbesked ges i samband med bygglov.

Enligt kommunfullmäktiges taxa för 2017 finns en bygglovsavgift för solfångare i tabell 14. Avgiften ligger på 1935 kronor och avser solfångare för ej en- eller tvåbostadshus.

Solenergianläggning för eget bruk debiteras ingen kostnad för i dagsläget, enligt beslut från Miljö- och byggnadsnämnden MBN § 21 den 17 februari 2014.

För beviljande om bygglov för solenergianläggningar inklusive startbesked behöver följande handlingar inlämnas:

För att förenkla handläggandet och korta ner handläggningstiden föreslås krav på handlingar som sökande ska lämna i samband med en bygglovsansökan.

- ansökningsblankett om bygglov för solenergianläggning (bef. bygglovsblankett kan användas. Någon särskild blankett har miljö- och byggenheten ej),
- kontrollplan (förslag till kontrollplan/blankett tas fram),

- teknisk dokumentation beträffande anläggningen,
- situationsplan med markerad byggnad (underlag kan delas ut av kommunen ifall sökande så begär),
- fasadritningar på byggnaden med solenergianläggningen inritad,

Kopia på skalenliga ritningar över de allra flesta hus i kommunen går att begära ut från miljö och byggenhetens arkiv.

Tydliga instruktioner för hur handlingarna ska se ut ska finnas på kommunens hemsida för att underlätta handläggning, underlätta för sökande och undvika krav på kompletteringar. Miljö- och byggenheten har för avsikt att även ta fram ett informationsblad för att informera om reglerna.

Enligt 9 kap. 2 § punkt 3c i plan- och bygglagen (2010:900), PBL gäller följande (avser inte en- och tvåbostadshus):

"Det krävs bygglov för när byggnaden byter färg, fasadbeklädnad eller taktäckningsmaterial eller byggnadens yttre utseende avsevärt påverkas på annat sätt."

Byggnader som är en- och tvåbostadshus är inte bundna vid samma regler som andra byggnader utan reglerna som solenergianläggningar rimligtvis går under är 9 kap. 5 § PBL som lyder:

"För en- och tvåbostadshus och tillhörande komplementbyggnader inom ett område med detaljplan krävs det, trots 2 §, inte bygglov för att färga om, byta fasadbeklädnad eller byta taktäckningsmaterial, om åtgärden inte väsentligt ändrar byggnadens eller områdets karaktär."

Eftersom solenergianläggning (solceller eller solfångare) inte finns med på listan över när bygglov krävs för andra anläggningar är byggnader enligt plan- och byggförordningen (2011:338), PBF kan kommunen inte kräva bygglov för solenergianläggningar som anläggs på marken. Dock ska tomter hållas i allmänt ordnat skick.

Dagens sammanträde

Efter handläggarens redogörelse diskuterar nämnden mindre förslag till justeringar i underlaget. Bland annat efterfrågas tydligare formuleringar för att underlätta ansökningsförfarandet.

Miljö- och byggnadsnämnden antar, efter föreslagna justeringar, handläggarens förslag till riktlinjer för bygglov för solenergianläggningar i Markaryds kommun enligt beslutsförslag att gälla med omedelbar verkan.

Beslutsunderlag

Protokoll från Miljö- och byggnadsnämndens beslut, 2014-02-17

Beslut MBN § 98, 2017-11-13

Utdrag ur PBL taxa för 2017, tabell 14, sid 33, 2017-11-21

Tjänsteskrivelse, 2017-11-27

Beslutet expedieras till:

Handläggare

Protokoll

Miljö- och byggnadsnämnden

2017-12-04

MBN § 102

Ansökan om bygglov för nybyggnad av flerbostadshus och parkering, Snapphanen 12

Dnr 2017/85.231

Beslut

Miljö- och byggnadsnämnden beslutar att

1. avslå ansökan om bygglov för uppförande av flerbostadshus med tillhörande sop- och maskinrum och förrådsdel med stöd av 9 kap. 31 b § plan- och bygglagen (2010:900), PBL,
2. bevilja bygglov för parkeringsplatser med stöd av 9 kap. 30 § PBL.

Förutsättningar knutna till beslutet preciseras under avsnittet Bakgrund och sammanfattning.

Bilaga: Hur man överklagar.

Bakgrund och sammanfattning

F Hanssons Bygg AB, Västergatan 11, 285 387 Markaryd ansöker om bygglov för nybyggnad av flerbostadshus i två våningar med oinredd vind och tillhörande sop-, maskin- och förrådsdel samt nio parkeringsplatser.

Övrig bakgrund och sammanfattning samt bestämmelser som beslutet grundas framgår av handläggarens tjänsteskrivelse 2017-11-22.

Finansiering

Beslut om avslag	5200:-
Bygglov för parkeringsplatser	1800:-
Kungörelse	179:-

Totalt 7179:- kronor.

Dagens sammanträde

Efter att ha tagit del av handläggarens redogörelse för ärendet beslutar miljö- och byggnadsnämnden att bifalla handläggarens förslag till beslut enligt ovan.

Beslutsunderlag

Ansökan	2017-03-29
Planritn, A2-16017-1, rev B.	2017-03-29

Justerandes sign.

Utdragsbestyrkande

1

Plan- och fasadritn, A2-16017-2, rev B.	2017-03-29
Sektionsritn. A3-16017-6, rev B.	2017-03-29
Fasadritn, A3-16017-3, rev B.	2017-03-29
Fasadritn, A3-16017-4, rev B.	2017-03-29
Fasadritn, A3-16017-5, rev B.	2017-03-29
Begäran om komplettering	2017-08-25
Planritn, A3-16017-7, rev C.	2017-09-15
Yttrande från sökande	2017-09-15
Situationsplan, A4-16017, rev C.	2017-10-24
Underrättelse om avslag och begäran om yttrande	2017-11-15
Skrivelse från sökande	2017-11-16
Tjänsteskrivelse	2017-11-22

Beslutet expedieras till:

Sökande

Protokoll

Miljö- och byggnadsnämnden

2017-12-04

MBN § 103

Beslut om byggsanktionsavgift för ibruktagande innan slutbesked, Alen 5

Dnr 2016/236.232

Beslut

Miljö- och byggnadsnämnden beslutar att

1. med stöd av 11 kap. 51 § plan- och bygglagen (2010:900), PBL, och 9 kap. 19 § 3 p. plan- och byggförordningen (2011:338), PBF, påföra Rickardssons fastighetsförvaltning Markaryd AB med organisationsnummer (556580-6122) en byggsanktionsavgift om 14569,00 kronor för att ha börjat ta del av restaurangdel i bruk innan slutbesked,
2. med stöd av 11 kap. 59 § samt 11 kap. 61 § PBL betala byggsanktionsavgiften inom två månader efter det att detta beslut delgetts den avgiftsskyldige, och
3. bevilja slutbesked enligt 10 kap. 34 PBL.

Förutsättningar knutna till det beslutet preciseras under rubriken ”Bakgrund och sammanfattning”.

Bilaga: Hur man överklagar.

Bakgrund och sammanfattning

Ägaren till fastigheten Alen 5 i Markaryd, Rickardssons fastighetsförvaltning Markaryd AB har den 28 november 2016 ansökt om bygglov för tillbyggnad av restaurangverksamhet med en glasveranda.

Övrig bakgrund och sammanfattning samt bestämmelser som beslutet grundas på, bestämmelser om byggsanktionsavgifter samt uträkning av byggsanktionsavgift för tillbyggnad framgår av handläggarens tjänsteskrivelse 2017-11-22.

Finansiering

Byggsanktionsavgift för ibruktagande utan slutbesked skall vara 14569:- kronor.

Faktura för avgiften skickas separat.

Justerandes sign.

Utdragsbestyrkande

1

Dagens sammanträde

Handläggaren redogör för ärendet utifrån i ärendet redovisat underlag.

Efter diskussion beslutar miljö- och byggnadsnämnden att bifalla handläggarens förslag till beslut enligt ovan.

Beslutsunderlag

Sektionsritning, A3-16027-51, 2016-11-28
Plan- och fasadritning, A2-16027-1, rev A, 2017-03-03
Bygglovsbeslut, D_MB 03/17, 2017-04-07
Tjänsteanteckning, anmälan, 2017-08-11
Fotodokumentation från oanmält platsbesök, 2017-08-14
Verifierad kontrollplan, 2017-08-24
Uträkning av byggsanktionsavgift, 2017-10-30
Underrättelse samt begäran om yttrande, 2017-10-30
Interimistiskt slutbesked, D_LH 184/17, 2017-10-30
Protokoll slutsamråd, 2017-10-30
Fotodokumentation, 2017-10-30
Tjänsteskrivelse, 2017-11-22

Beslutet expedieras till:

Sökande

Protokoll

Miljö- och byggnadsnämnden

2017-12-04

MBN § 104

Yttrande till Mark- och miljööverdomstolen beträffande olovligen uppförande av mur, Skölden 2

Dnr 2017/48.235

Beslut

Miljö- och byggnadsnämnden lämnar i mål nr. P 4098-17 yttrande till Mark- och miljödomstolen enligt vad som anförs nedan. Miljö- och byggnadsnämnden yrkar att Mark- och miljödomstolen avslår överklagandet från Robert Björk angående fastigheten Skölden 2.

Förutsättningar knutna till beslutet preciseras under rubriken Bakgrund och sammanfattning.

Bakgrund och sammanfattning

Miljö- och byggnadsnämnden har vid sitt sammanträde den 12 juni 2017 beslutat att avslå ansökan om mur på fastigheten Skölden 2 då åtgärden strider mot detaljplanen och den kan inte bedömas vara en liten avvikelse utifrån 9 kap. 31 b § 2 PBL.

Ansökan om bygglov för uppförande av mur har inlämnats den 13 februari 2017. Muren består av stenfyllda gabioner och har en varierande höjd mellan 0,919-1,255 meter, 0,5 meter bred och har en total längd på 67,5 meter varav 38 meter hamnar på punktprickad mark, dvs. mark som enligt detaljplan inte får bebyggas. Del av muren som uppförs på punktprickad mark utgör en procentandel på 56,3% och kan inte anses utgöra en liten avvikelse.

Vid ansökan om bygglov för aktuell mur har Robert Björk visat att denne är införstådd om att åtgärden är bygglovspliktig. I aktuellt fall har sökande inte valt att invänta beslut från Miljö- och byggnadsnämnden och inte heller informerat myndigheten om att denne har påbörjat och avslutat en bygglovspliktig åtgärd.

I sin överklagan till Länsstyrelsen framför Robert Björk att inlämnad bygglovsansökan för enbostadshuset även innefattar murkonstruktionen. Det stämmer delvis, men något som inte framförs är att Robert Björk den 1 september 2016 per e-post valt att dra tillbaka muren ur sin ansökan.

Det bör även framhållas att i bygglovsbeslutet framgår vad lovet avser och ifall sökande inte delar myndighetens beslut, eller ifall beslutet bedöms som bristfälligt, att sökande inkommer med en erinran.

Justerandes sign.

Utdragsbestyrkande

1

Den 6 juli 2017 inkom Robert Björk med en överklagan av Miljö- och byggnadsnämndens beslut om avslag för muren på fastigheten Skölden 2 som skickas till Länsstyrelsen för en överprövning. Länsstyrelsen tar beslut i ärendet den 15 september 2017 och avslås i sin tur överklagan med bedömningen att åtgärden är planstridig och inte kan anses vara en liten avvikelse enl. 9 kap. 31 b § 2 PBL.

Nu har Robert Björk valt att även överklaga Länsstyrelsen beslut till Mark- och miljödomstolen i Växjö, som förelägger Miljö- och byggnadsnämnden att yttra sig i ärendet senast den 8 december 2017.

Miljö och byggnadsnämnden anser att det inte råder något tvivel om att Robert Björk i sin mailkorrespondens i befintligt bygglovsärende dragit tillbaka murkonstruktionen och att den därmed bortses ifrån i bygglovet. Miljö- och byggnadsnämnden har gjort bedömningen att inte begära in nya reviderade handlingar i ärendet efter att Robert Björk dragit tillbaka muren då revideringen/borttagning av muren på markplaneringsritningen från den 22 augusti 2016 inte har ansetts ha en sådan inverkan på omständigheterna att det skulle leda till annat ställningstagande i ärendet.

Miljö- och byggnadsnämnden anser sig har gjort en korrekt bedömning i ärendet att inte bevilja bygglov för murkonstruktionen på punktprickad mark. Nämndens bedömning är att murens avvikelse från detaljplan inte kan godtas med stöd av 9 kap. 31 § b PBL eller med stöd av någon annan bestämmelse i PBL och att överklagandet därför skall avslås.

Dagens sammanträde

Miljö- och byggnadsnämnden beslutar, efter handläggarens redogörelse och diskussion, att ställa sig bakom upprättat förslag till yttrande att överlämnas till Mark- och miljödomstolen.

Beslutsunderlag

Markplaneringsritning, dnr. 2016/152, 2016-08-22
E-post från Robert Björk, dnr. 2016/152, 2016-09-01
Detaljritning murkonstruktion, 2017-02-13
Fasadritning, murkonstruktion, 2017-02-13
Fotografier från platsbesök, 2017-05-31
Beslut MBN § 56, 2017-06-12
Beslut från Länsstyrelse, 2017-09-15
Föreläggande med bilagor från Mark- och miljödomstolen, 2017-11-20
Tjänsteskrivelse, 2017-11-27

Beslutet expedieras till:

Mark- och miljödomstolen

Protokoll

Miljö- och byggnadsnämnden

2017-12-04

MBN § 105

Yttrande till Mark- och miljödomstolen beträffande olovligen uppförande av mur, Skölden 3

Dnr 2017/47.235

Beslut

Miljö- och byggnadsnämnden lämnar i mål nr. P 4096-17 yttrande till Mark- och miljödomstolen enligt vad som anförs nedan. Miljö- och byggnadsnämnden yrkar att Mark- och miljödomstolen avslår överklagandet från Robert Björk angående fastigheten Skölden 3.

Förutsättningar knutna till beslutet preciseras under rubriken Bakgrund och sammanfattning.

Bakgrund och sammanfattning

Miljö- och byggnadsnämnden har vid sitt sammanträde den 12 juni 2017 beslutat att avslå ansökan om mur på fastigheten Skölden 3 då åtgärden strider mot detaljplanen och den kan inte bedömas vara en liten avvikelse utifrån 9 kap. 31 b § 2 PBL.

Ansökan om bygglov för uppförande av mur har inlämnats den 13 februari 2017. Muren har en varierande höjd mellan 0,75-0,92 meter, 0,5 meter bred och består utav stenfyllda gabioner i grå kulör. Muren har en total längd på 85,8 meter varav 45,8 meter hamnar på punktprickad mark, dvs. mark som enligt detaljplan inte får bebyggas. Del av muren som uppförs på punktprickad mark utgör en procentandel på 53,4% och kan inte anses utgöra en liten avvikelse.

Vid ansökan om bygglov för aktuell mur har Robert Björk visat att denne är införstådd om att åtgärden är bygglovspliktig. I aktuellt fall har sökande inte valt att invänta beslut från Miljö- och byggnadsnämnden och inte heller informerat myndigheten om att denne har påbörjat och avslutat en bygglovspliktig åtgärd.

I sin överklagan till Länsstyrelsen framför Robert Björk att inlämnad bygglovsansökan för enbostadshuset även innefattar murkonstruktionen. Det stämmer delvis, men något som inte framförs är att Robert Björk den 1 september 2016 per e-post valt att dra tillbaka muren ur sin ansökan.

Det bör även framhållas att i bygglovsbeslutet framgår vad lovet avser och ifall sökande inte delar myndighetens beslut, eller ifall beslutet bedöms som bristfälligt, att sökande inkommer med en erinran.

Justerandes sign.

Utdragsbestyrkande

1

Den 6 juli 2017 inkom Robert Björk med en överklagan av Miljö- och byggnadsnämndens beslut om avslag för muren på fastigheten Skölden 3 som skickas till Länsstyrelsen för en överprövning. Länsstyrelsen tar beslut i ärendet den 15 september 2017 och avslås i sin tur överklagan med bedömningen att åtgärden är planstridig och inte kan anses vara en liten avvikelse enl. 9 kap. 31 b § 2 PBL.

Nu har Robert Björk valt att även överklaga Länsstyrelsen beslut till Mark- och miljödomstolen i Växjö, som förelägger Miljö- och byggnadsnämnden att yttra sig i ärendet senast den 8 december 2017.

Miljö och byggnadsnämnden anser att det inte råder något tvivel om att Robert Björk i sin mailkorrespondens i befintligt bygglovsärende dragit tillbaka murkonstruktionen och att den därmed bortses ifrån i bygglovet. Miljö- och byggnadsnämnden har gjort bedömningen att inte begära in nya reviderade handlingar i ärendet efter att Robert Björk dragit tillbaka muren då revideringen/borttagning av muren på markplaneringsritningen från den 1 september 2016 inte har ansetts ha en sådan inverkan på omständigheterna att det skulle leda till annat ställningstagande i ärendet.

Miljö- och byggnadsnämnden anser sig har gjort en korrekt bedömning i ärendet att inte bevilja bygglov för murkonstruktionen på punktprickad mark. Nämndens bedömning är att murens avvikelse från detaljplan inte kan godtas med stöd av 9 kap. 31 § b PBL eller med stöd av någon annan bestämmelse i PBL och att överklagandet därför skall avslås.

Dagens sammanträde

Miljö- och byggnadsnämnden beslutar, efter handläggarens redogörelse och diskussion, att ställa sig bakom upprättat förslag till yttrande att överlämnas till Mark- och miljödomstolen.

Beslutsunderlag

Markplaneringsritning, dnr. 2016/153, 2016-09-01
E-post från Robert Björk, dnr. 2016/153, 2016-09-01
Detaljritning murkonstruktion, 2017-02-13
Fasadritning, murkonstruktion, 2017-02-13
Nybyggnadskarta, 2017-03-27
Fotografier från platsbesök, 2017-05-31
Beslut MBN § 55, 2017-06-12
Beslut från Länsstyrelse, 2017-09-15
Föreläggande med bilagor från Mark- och miljödomstolen, 2017-11-20
Tjänsteskrivelse, 2017-11-27

Beslutet expedieras till:

Mark- och miljödomstolen

Protokoll

Miljö- och byggnadsnämnden

2017-12-04

MBN § 106

Överklagan av vite, Skölden 3

Dnr 2017/47.235

Beslut

Miljö- och byggnadsnämnden överklagar härmed Länsstyrelsens beslut och yrkar att Miljö- och byggnadsnämndens beslut om rättelseföreläggande och löpande vite avseende fastigheten Skölden 3 skall stå fast med den ändringen att tidpunkten för föreläggandets fullgörande - med hänsyn till den tid som överklagandets handläggning tagit i anspråk - ska bestämmas till den 31 januari 2018, varefter löpande vite om 20 000 kr skall utgå per påbörjad månad efter att beslutet vunnit laga kraft.

Förutsättningar knutna till beslutet preciseras under rubriken Bakgrund och sammanfattning.

Bakgrund och sammanfattning

Miljö- och byggnadsnämnden (fortsättningsvis kallad Nämnden) bedömer att det upphävda beslutet är tydligt formulerat och där det framgår såväl vad, som inom vilken tidsram, den förelagde behöver vidta rättelse för att undgå vitespåföljd, dvs. ta bort stenkorgsmuren senast 1 månad från att beslutet vunnit laga kraft. Ifall den förelagde väljer att inte följa myndighetens beslut utgår ett löpande vite om 20 000 kr per påbörjad månad. Att någon tidsangivelse ej angivits med exakt datum i beslutet skall inte ses som skäl nog, i enlighet med Länsstyrelsens mening, till att upphäva nämndens beslut.

Den 2 augusti 2016 lämnade Robert Björk in sin bygglovsansökan för uppförande av ett enbostadshus samt en rejäl och kraftig murkonstruktion utmed Andsjöholmsvägen på fastigheten Skölden 3. Muren i ansökan har Robert Björk den 1 september 2016 valt att dra tillbaka p.g.a. att den utgjorde en planstridighet vilket i sin tur skulle medföra en längre handläggningstid då myndigheten behöver höra berörda sakägare samt att ärendet behöver tas upp till Nämnden för beslut.

Kort efter att muren drogs tillbaka valde Robert Björk att inkomma med en ny ansökan (aktuellt ärende) den 13 februari 2017 som enbart omfattade stenmurskonstruktionen.

Inte långt därefter, den 31 maj 2017, kunde tjänsteman från miljö- och byggenheten vid platsbesök konstatera att den ansökta murkonstruktionen

Justerandes sign.

Utdragsbestyrkande

1

redan var uppförd. Den planstridiga muren har alltså uppförts utan något bygglov. Detta kan inte tolkas på annat vis än att Robert Björk via sitt förfarande visat prov på stor ovillighet att följa plan- och bygglagen.

Utifrån omständigheterna i ärendet har nämnden beslutat att löpande vite är det lämpligaste alternativet i enlighet med 4 § Lag (1985:206) om viten, för att stenmurkonstruktionen ska tas bort. Valet av löpande vite har starkt präglats av att nämnden har anledning att tro att enbart ett föreläggande inte kommer att följas.

Vitesbeloppets storlek har bestämts med hänsyn till angelägenheten att föreläggandet vinner efterrättelse. Beloppet bedöms vara avvägt och inte för högt satt i relation till att det endast är en stenkorgsmur som behöver tas bort. Dock är avsikten att avgiften skall vara av tämligen kännbar karaktär. Ett vitesbelopp ska i första hand bestämmas till en sådan storlek att den kan antas förmå den som föreläggs att följa föreläggandet.

Fullständig nonchalans mot eller ignorering av myndighetens tidigare anvisningar kan tyda på att vitet bör sättas ännu högre än vad som nämnden beslutat om.

Tidsperiodens längd i aktuellt fall har nämnden beslutat utifrån omständigheterna i det enskilda fallet.

Representant från miljö- och byggenheten har fredagen den 1 december 2017 gjort platsbesök på fastigheten där det konstateras att murkonstruktionen fortfarande står kvar.

Nämnden vill även hänvisa till Mark- och miljödomstolens dom i mål nr. P 4718-16, där Nämnden använt likvärdig formulering i beslutstexten och denna uppenbarligen har bedömts vara tydlig nog.

Nämnden anser således att dess beslut om föreläggande och det löpande vitet är tydligt formulerat samt att det klart framgår vad Robert Björk behöver göra för att åstadkomma rättelse samt inom vilken tidsfrist detta skall vara gjort innan löpande vite träder ikraft, i enlighet med 2 § Lag om viten.

Vidare anser Nämnden att Mark- och miljödomstolen ska upphäva Länsstyrelsens beslut och att beslutet från Nämnden skall stå fast med den ändringen att tidpunkten för föreläggandets fullgörande - med hänsyn till den tid som överklagandets handläggning tagit i anspråk - ska bestämmas till den 31 januari 2018 varefter löpande vite om 20 000 kr skall utgå per påbörjad månad efter att beslutet vunnit laga kraft.

Bestämmelser som beslutet grundas på**Rättelseföreläggande**

Enligt 11 kap. 20 § plan- och bygglagen, PBL, om det på en fastighet eller i fråga om ett byggnadsverk har vidtagits en åtgärd i strid mot denna lag eller föreskrifter eller beslut som har meddelats med stöd av lagen, får byggnadsnämnden förelägga den som äger fastigheten eller byggnadsverket att vidta rättelse inom en viss tid (rättelseföreläggande).

Vite

Enligt 11 kap. 37 PBL, får ett föreläggande enligt 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25 eller 26 § eller ett beslut om förbud enligt 25, 30, 31, 32, 32 a eller 33 § förenas med vite.

Enligt Lag (1985:206) om viten 2 §, ett vitesföreläggande skall vara riktat till en eller flera namngivna fysiska eller juridiska personer (adressater). Om föreläggandet innebär en skyldighet för adressaten att vidta en viss åtgärd, skall det av föreläggandet framgå vid vilken tidpunkt eller inom vilken tidsfrist åtgärden skall vidtas.

Enligt Lag (1985:206) o viten 4 §, om det är lämpligt med hänsyn till omständigheterna, får vite föreläggas som löpande vite. Vitet bestäms då till ett visst belopp för varje tidsperiod av viss längd under vilket föreläggandet inte har följts eller, om föreläggandet avser en återkommande förpliktelse för varje gång adressaten underlåter att fullgöra denna. Om vitesföreläggandet innefattar ett förbud eller någon liknande föreskrift eller det annars är lämpligt, kan i stället bestämmas att vitet skall betalas för varje gång föreskriften överträds. Löpande vite får inte tillämpas, om det av någon särskild föreskrift följer att vitet inte får överstiga ett visst högsta belopp.

Dagens sammanträde

Handläggaren redogör för ärendet utifrån upprättat tjänsteunderlag.

Miljö- och byggnadsnämnden beslutar efter överläggning att överklaga Länsstyrelsen beslut i enlighet med handläggarens skrivning ovan.

Beslutsunderlag

Tillbakadragande av mur, dnr. 2016/153, 2016-09-01
Beslut från Länsstyrelsen, 2017-11-08
Tjänsteanteckning inkl. fotografier, 2017-12-01
Tjänsteskrivelse, 2017-12-01

Beslutet expedieras till:

Mark- och miljödomstolen

Protokoll

Miljö- och byggnadsnämnden

2017-12-04

MBN § 107

Överklagan om vite, Skölden 2

Dnr 2017/48.235

Beslut

Miljö- och byggnadsnämnden överklagar härmed Länsstyrelsens beslut och yrkar att Miljö- och byggnadsnämndens beslut om rättelseföreläggande och löpande vite avseende fastigheten Skölden 2 skall stå fast med den ändringen att tidpunkten för föreläggandets fullgörande - med hänsyn till den tid som överklagandets handläggning tagit i anspråk - ska bestämmas till den 31 januari 2018, varefter löpande vite om 20 000 kr skall utgå per påbörjad månad efter att beslutet vunnit laga kraft.

Förutsättningar knutna till beslutet preciseras under rubriken Bakgrund och sammanfattning.

Bakgrund och sammanfattning

Miljö- och byggnadsnämnden (fortsättningsvis kallad Nämnden) bedömer att det upphävda beslutet är tydligt formulerat och där det framgår såväl vad, som inom vilken tidsram, den förelagde behöver vidta rättelse för att undgå vitespåföljd, dvs. ta bort stenkorgsmuren senast 1 månad från att beslutet vunnit laga kraft. Ifall den förelagde väljer att inte följa myndighetens beslut utgår ett löpande vite om 20 000 kr per påbörjad månad. Att någon tidsangivelse ej angivits med exakt datum i beslutet skall inte ses som skäl nog, i enlighet med Länsstyrelsens mening, till att upphäva nämndens beslut.

Den 2 augusti 2016 lämnade Robert Björk in sin bygglovsansökan för uppförande av ett enbostadshus samt en rejäl och kraftig murkonstruktion utmed Andsjöholmsvägen på fastigheten Skölden 2. Muren i ansökan har Robert Björk den 1 september 2016 valt att dra tillbaka p.g.a. att den utgjorde en planstridighet vilket i sin tur skulle medföra en längre handläggningstid då myndigheten behöver höra berörda sakägare samt att ärendet behöver tas upp till Nämnden för beslut.

Kort efter att muren drogs tillbaka valde Robert Björk att inkomma med en ny ansökan (aktuellt ärende) den 13 februari 2017 som enbart omfattade stenväggskonstruktionen.

Inte långt därefter, den 31 maj 2017, kunde tjänsteman från miljö- och byggheten vid platsbesök konstatera att den ansökta murkonstruktionen

Justerandes sign.

Utdragsbestyrkande

1

redan var uppförd. Den planstridiga muren har alltså uppförts utan något bygglov. Detta kan inte tolkas på annat vis än att Robert Björk via sitt förfarande visat prov på stor ovillighet att följa plan- och bygglagen.

Utifrån omständigheterna i ärendet har nämnden beslutat att löpande vite är det lämpligaste alternativet i enlighet med 4 § Lag (1985:206) om viten, för att stenmurkonstruktionen ska tas bort. Valet av löpande vite har starkt präglats av att nämnden har anledning att tro att enbart ett föreläggande inte kommer att följas.

Vitesbeloppets storlek har bestämts med hänsyn till angelägenheten att föreläggandet vinner efterrättelse. Beloppet bedöms vara avvägt och inte för högt satt i relation till att det endast är en stenkorgsmur som behöver tas bort. Dock är avsikten att avgiften skall vara av tämligen kännbar karaktär. Ett vitesbelopp ska i första hand bestämmas till en sådan storlek att den kan antas förmå den som föreläggs att följa föreläggandet.

Fullständig nonchalans mot eller ignorering av myndighetens tidigare anvisningar kan tyda på att vitet bör sättas ännu högre än vad som nämnden beslutat om.

Tidsperiodens längd i aktuellt fall har nämnden beslutat utifrån omständigheterna i det enskilda fallet.

Representant från miljö- och byggenheten har fredagen den 1 december 2017 gjort platsbesök på fastigheten där det konstateras att murkonstruktionen fortfarande står kvar.

Nämnden vill även hänvisa till Mark- och miljödomstolens dom i mål nr. P 4718-16, där Nämnden använt likvärdig formulering i beslutstexten och denna uppenbarligen har bedömts vara tydlig nog.

Nämnden anser således att dess beslut om föreläggande och det löpande vitet är tydligt formulerat samt att det klart framgår vad Robert Björk behöver göra för att åstadkomma rättelse samt inom vilken tidsfrist detta skall vara gjort innan löpande vite träder ikraft, i enlighet med 2 § Lag om viten.

Vidare anser Nämnden att Mark- och miljödomstolen ska upphäva Länsstyrelsens beslut och att beslutet från Nämnden skall stå fast med den ändringen att tidpunkten för föreläggandets fullgörande - med hänsyn till den tid som överklagandets handläggning tagit i anspråk - ska bestämmas till den 31 januari 2018 varefter löpande vite om 20 000 kr skall utgå per påbörjad månad efter att beslutet vunnit laga kraft.

Bestämmelser som beslutet grundas på**Rättelseföreläggande**

Enligt 11 kap. 20 § plan- och bygglagen, PBL, om det på en fastighet eller i fråga om ett byggnadsverk har vidtagits en åtgärd i strid mot denna lag eller föreskrifter eller beslut som har meddelats med stöd av lagen, får byggnadsnämnden förelägga den som äger fastigheten eller byggnadsverket att vidta rättelse inom en viss tid (rättelseföreläggande).

Vite

Enligt 11 kap. 37 PBL, får ett föreläggande enligt 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25 eller 26 § eller ett beslut om förbud enligt 25, 30, 31, 32, 32 a eller 33 § förenas med vite.

Enligt Lag (1985:206) om viten 2 §, ett vitesföreläggande skall vara riktat till en eller flera namngivna fysiska eller juridiska personer (adressater). Om föreläggandet innebär en skyldighet för adressaten att vidta en viss åtgärd, skall det av föreläggandet framgå vid vilken tidpunkt eller inom vilken tidsfrist åtgärden skall vidtas.

Enligt Lag (1985:206) o viten 4 §, om det är lämpligt med hänsyn till omständigheterna, får vite föreläggas som löpande vite. Vitet bestäms då till ett visst belopp för varje tidsperiod av viss längd under vilket föreläggandet inte har följts eller, om föreläggandet avser en återkommande förpliktelse för varje gång adressaten underlåter att fullgöra denna. Om vitesföreläggandet innefattar ett förbud eller någon liknande föreskrift eller det annars är lämpligt, kan i stället bestämmas att vitet skall betalas för varje gång föreskriften överträds. Löpande vite får inte tillämpas, om det av någon särskild föreskrift följer att vitet inte får överstiga ett visst högsta belopp.

Dagens sammanträde

Handläggaren redogör för ärendet utifrån upprättat tjänsteunderlag.

Miljö- och byggnadsnämnden beslutar efter överläggning att överklaga Länsstyrelsen beslut i enlighet med handläggarens skrivning ovan.

Beslutsunderlag

Tillbakadragande av mur, dnr. 2016/152, 2016-09-01

Beslut från Länsstyrelsen, 2017-11-08

Tjänsteanteckning inkl. fotografier, 2017-12-01

Tjänsteskrivelse, 2017-12-01

Beslutet expedieras till:

Mark- och miljödomstolen

Protokoll

Miljö- och byggnadsnämnden

2017-12-04

MBN § 108

Ansökan om rivningslov för garagebyggnad och bygglov för uppförande av ny garagebyggnad, Kannan 1

Dnr 2017/147.235

Beslut

Miljö- och byggnadsnämnden beslutar att

1. bevilja rivningslov för garagebyggnad med stöd av 9 kap. 34 § plan- och bygglagen (2010:900), PBL,
2. bevilja startbesked med stöd av 10 kap. 23 § PBL för påbörjande av rivningsåtgärderna.
3. avslå ansökan om bygglov för uppförande av ny garagebyggnad med stöd av 9 kap. 31 b § PBL.

Förutsättningar knutna till beslutet preciseras under avsnittet Bakgrund och sammanfattning.

Bilaga: Hur man överklagar.

Bakgrund och sammanfattning

Mats Skarp, Kronetorpsgatan 60 B, 212 26 Malmö ansöker om rivningslov av befintlig garagebyggnad om 18,5 kvm och bygglov för uppförande av ny garagebyggnad om 34 kvm på fastigheten Kannan 1.

Övrig bakgrund och sammanfattning samt bestämmelser som beslutet grundas på framgår av handläggarens tjänsteskrivelse 2017-11-28

Finansiering

Beslut om rivningslov	3584:-
Beslut om avslag	2150:-
Hörande av berörda sakägare	4300:-
Kungörelse	179:-

Totalt 10213:- kronor.

Dagens sammanträde

Miljö- och byggnadsnämnden beslutar, efter handläggarens redogörelse och diskussionen i ärendet, att ställa sig bakom handläggarens förslag enligt ovan.

Justerandes sign.

Utdragsbestyrkande

1

Beslutsunderlag

Ansökan	2017-06-07
Plan-, fasad- och sektionsritning	2017-06-07
Yttrande från berörd sakägare	2017-06-07
Avgiftsberäkning	2017-07-24
Situationsplan	2017-08-02
Inkommen kompl. från sökande	2017-08-02
Hörande av berörda sakägare	2017-11-06
Yttrande från Tekniska förvaltningen	2017-11-08
Underrättelse om avslag och begäran om yttrande	2017-11-24
Yttrande från sökande	2017-11-25
Förslag till rivningsplan och miljöinventering	2017-11-28
Tjänsteskrivelse	2017-11-28

Beslutet expedieras till:

Sökande

Protokoll

Miljö- och byggnadsnämnden

2017-12-04

MBN § 109

Ansökan om periodiskt tidsbegränsat bygglov för uppställning av paviljong, Skomakaren 2 och 9

Dnr 2017/260.233

Beslut

Miljö- och byggnadsnämnden ger ordförande i delegation att besluta om bygglov gällande ansökan för tidsbegränsat bygglov för anläggande av en paviljong/två moduler för förskoleverksamhet vid förskolan Lönneberga, Skomakaren 2 och 9.

Bakgrund och sammanfattning

Tekniska förvaltningen ansöker 2017-11-28 om tidsbegränsat bygglov för anläggande av en paviljong för förskoleverksamhet bestående av moduler i anslutning till förskolan Lönneberga i Strömsnäsbruk, Skomakaren 2 och 9.

I skrivelse från utbildningschefen den 1 december 2017 anføres skäl till ansökan och här beskrivs också den extraordinära situation som ligger till grund för begäran om utökning av förskolan i Strömsnäsbruk.

Processen med grannhöran pågår. Den 19 december kan bygglov tidigast beviljas under förutsättning att ordförande ges delegation och att ingen saklig erinran från berörda sakägare inkommit.

Dagens sammanträde

Nämnden tar del av information i ärendet och beslutar, utifrån den extraordinära situation som råder inom förskolan, att ge ordförande rätt att besluta om tillfälligt bygglov för paviljong i anslutning till förskolan Lönneberga i Strömsnäsbruk. Detta under förutsättning att ingen saklig erinran från berörda sakägare inkommit.

Beslutsunderlag

Ansökan om bygglov 2017-11-28

Beslutet expedieras till:

Tekniska förvaltningen
Utbildningschefen

Justerandes sign.

Utdragsbestyrkande

1

Protokoll

Miljö- och byggnadsnämnden

2017-12-04

MBN § 110

Miljö- och byggnadsnämndens prognos efter november månad 2017

Dnr 2016/128.042

Beslut

Miljö- och byggnadsnämnden godkänner redovisning av helårsprognos efter november månad 2017 och lägger den till handlingarna.

Bakgrund och sammanfattning

En av miljö- och byggnadsnämndens målsättningar är att bedriva en effektiv verksamhet utifrån de indikatorer som anges för uppföljning av kommunfullmäktiges mål. Enligt uppdrag presenteras månatligen en månadsuppföljning samt en helårsprognos.

Miljö- och byggnadsnämndens budget består av arvoden till förtroendemän och en mindre administrationsdel.

Efter november månad prognostiseras miljö- och byggnadsnämndens verksamhet med en avvikelse om ett överskott motsvarande 60 tkr vid årets slut.

Dagens sammanträde

Miljö- och byggnadsnämnden noterar redovisad prognos och lägger den till handlingarna.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2017-11-29
Prognos efter november månad 2017

Beslutet expedieras till:

Ekonomienheten

Justerandes sign.

Utdragsbestyrkande

1

Protokoll

Miljö- och byggnadsnämnden

2017-12-04

MBN § 111

Delegeringsbeslut

Dnr 2017/1.002

Beslut

Anmälda delegeringsbeslut tas emot, noteras och läggs till handlingarna.

Bakgrund och sammanfattning

Miljö- och byggnadsnämnden har överlåtit sin beslutanderätt till ordförande och tjänstemän enligt en av miljö- och byggnadsnämnden antagen delegeringsordning. Dessa beslut ska redovisas till miljö- och byggnadsnämnden. Redovisningen innebär inte att miljö- och byggnadsnämnden får ompröva eller fastställa delegationsbesluten. Däremot står det miljö- och byggnadsnämnden fritt att återkalla lämnad delegering.

1. Beslut om bygglov samt start- och slutbesked fattade av bygglovshandläggare/ byggnadsinspektör Laszlo Harmath.

D_LH 2017-11-13 – 2017-12-04

Inga beslut har inkommit från miljö- och hälsoskyddsinspektörerna under perioden.

2017-11-06 – 2017-11-28

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2017-11-29

Anmälda delegeringsbeslut byggärenden anmälda till sammanträde
2017-12-04

Justerandes sign.

Utdragsbestyrkande

1

Protokoll

Miljö- och byggnadsnämnden

2017-12-04

MBN § 106

För kännedom

Dnr 2017/2.000

Beslut

- Redovisade ärenden för kännedom tas emot och noteras.
- Handläggaren uppdras meddela utbildningsföretag att intresse finns för utbildning i PBL och att nämnden vid januarisammanträdet fastställer innehåll/önskemål.

Bakgrund och sammanfattning

Ärenden anmälda till nämnden för kännedom:

1. Analysresultat av vattenprover 2017-11-07 – 2017-11-27
2. Besked från fastighetsägaren, Snapphanen 12
3. JO önskar inhämta handlingar i samband med anmälan mot miljö- och byggnadsnämnden.
4. Mark- och miljööverdomstolens beslut 2017-11-23, Mål nr P 10513-17, Avgift för ansökan om bygglov på fastigheten Snapphanen 11, fråga om prövningstillstånd.

Dagens sammanträde

Miljö- och byggnadsnämnden konstaterar förhöjda värden vid vattenanalys av Hannabadet vid två tillfällen, men att detta nu ska vara åtgärdat.

Utbildning i PBL erbjuds under 2018 i Markaryd vilket nämnden ställer sig mycket positiva till.

Handläggaren uppdras meddela att intresse finns och att nämnden vid januarisammanträdet fastställer innehåll/önskemål.

Beslutsunderlag

Anmälda ärenden

Justerandes sign.

Utdragsbestyrkande

1